

Likabehandlingsplan för Högalundsenheten

Läsåret 2013-2014

Reviderad februari 2013

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

LIKABEHANDLINGSPLAN FÖR HÖGALUNDSENHETEN.....	1
LÄSÅRET 2013-2014	1
1. INLEDNING	3
1.2 SYFTE.....	3
1.3 BAKGRUND	3
2. STYRDOKUMENT OCH LAGAR.....	3
2.1 FN:s BARNKONVENTION.....	3
2.2 SKOLLAGEN	4
2.3 LÄROPLANEN FÖR FÖRSKOLAN	4
2.4 BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDENS UPPDRAGSPLAN 2013-2014.....	4
2.5 SOCIALTJÄNSTLAGEN.....	4
3. CENTRALA BEGREPP	5
3.1 KRÄNKANDE BEHANDLING	5
3.2 TRAKASSERIER.....	5
3.3 ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING	5
3.4 MOBBNING.....	5
3.5 DISKRIMINERING.....	5
3.6 REPRESSALIER	6
4. PLANENS UTFORMNING.....	6
4.1 KOMMUNENS VISION.....	6
4.2 DELAKTIGHET OCH ANSVAR.....	7
4.2.1 Förskolechef.....	7
4.2.2 Pedagogerna.....	7
4.2.3 Föräldrar.....	7
4.2.4 Barn.....	8
5. FÖREBYGGANDE OCH FRÄMJANDE ARBETE.....	8
5.1 Värdegrund.....	8
5.2 Våra mål läsåret 2013-2014.....	8
6. RUTINER FÖR ÅTGÄRDER	9
6.1 Upptäcka, utreda och åtgärda.....	9
6. REFERENSER	12
BILAGA 1	13
BILAGA 2	14

1. Inledning

1.2 Syfte

Syftet med likabehandlingsplanen är att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

1.3 Bakgrund

Förskolan har i sitt uppdrag att lägga grunden för det livslånga lärandet. Verksamheten i förskolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och utgå från internationella och nationella styrdokument samt befintliga kommunala styrdokument. De kommunala styrdokumenterna anger prioriterade utvecklingsområden med betoning på att verksamheten i förskolan ska utformas så att alla barn ska ges de bästa möjligheter att utvecklas och lära utifrån sina förutsättningar. Planen mot diskriminering och kränkande behandling handlar om att främja barns lika rättigheter och möjligheter i förskolan, att skapa en förskola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Från och med 1 januari 2009 regleras likabehandlingsarbetet i två regelverk, diskrimineringslagen kapitel 3 16§ och en plan mot kränkande behandling kapitel 6 8§ SFS 2010:800. Lagarna förbjuder diskriminering och kränkande behandling, och ställer krav på att verksamheten bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns lika värde och möjligheter samt för att förebygga trakasserier och kränkande behandling. På förskolan ska vi arbeta för alla barns lika värde och rättigheter *oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder*. En trygg miljö i förskolan är en förutsättning för att barn ska kunna utvecklas.

2. Styrdokument och lagar

Denna likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling utgår från följande internationella och nationella styrdokument.

2.1 FN:s Barnkonvention

Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga

åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering (FN:s barnkonvention)

2.2 Skollagen

Bestämmelserna om åtgärder mot kränkande behandling som i nuvarande skollag, SFS 2010:800 kapitel 6.

I skollagen anges att huvudmannen för varje verksamhet som omfattas av skollagen skall se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. I § 7 anges att åtgärder ska vidtas för att förebygga och förhindra att barn utsätts för kränkande behandling. I § 8 anges att huvudmannen varje år ska se till att det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

2.3 Läroplanen för förskolan

Läroplanen bygger på skollagen och anger förskolans värdegrund. Förskolan vilar på demokratins grund och skall hålla värden som människolivets okränkbarhet, alla människors lika värde samt jämställdhet mellan könen levande i arbetet med barnen. (Lpfö 98 reviderad 2010).

2.4 Barn- och ungdomsnämndens uppdragsplan 2013-2014

Verksamheten i förskolan ska präglas av ett lärande där alla får kunskap och insikt om alla människors lika värde och med respekt för varandras olikheter samt hänsyn till allas rätt att uttrycka och bli respekterad för sina åsikter.

2.5 Socialtjänstlagen

Verksamheter som berör barn och ungdom är skyldiga att göra anmälan till Socialtjänsten enligt 14kap.1 § socialtjänstlagen. Detta gäller skyldighet att anmäla vid misstanke om att barn far illa.

3. Centrala begrepp

3.1 Kränkande behandling

Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck, vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang. Gemensamt för all kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde och är ofta ett uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan till exempel vara: fysiska - att bli utsatt för slag eller knuffar, verbala - att bli hotad eller kallad för skällsord, psykosociala - att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning m.m.

3.2 Trakasserier

Trakasserier är kränkningar som har samband med diskrimineringsgrunderna som t.ex. kön, etnisk tillhörighet, funktionshinder och ålder, och kan liksom annan kränkande behandling, utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.

3.3 Annan kränkande behandling

Både personal och barn kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är trakasserier även när ett barn kränks på grund av en förälders sexuella läggning, funktionshinder och att prata negativt om barnet inför andra.

3.4 Mobbning

Mobbning är när en person vid upprepade tillfällen under viss tid blir utsatt för kränkande behandling av en eller flera personer.

3.5 Diskriminering

Diskriminering är när en vuxen i förskolan missgynnar ett barn och det i samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning och funktionshinder. Trakasserier som utförs av förskolans personal kan också vara diskriminering. Diskriminering kan vara

antingen direkt eller indirekt. Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis barnets kön. Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas indirekt diskriminering. Det sker när förskolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

3.6 Repressalier

Personal får inte utsätta barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

4. Planens utformning

Enligt 6:e kapitlet 5§ i skollagen ansvarar huvudmannen för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänst eller inom ramen för uppdraget. Planen är en likabehandlingsplan och en årlig plan och den utvärderas årligen i våra terminsutvärderingar.

4.1 Kommunens vision

I Norrköpings kommuns förskolor, grundskolor, skolbarnsomsorg, gymnasieskolor och vuxenutbildning ska alla barn och elever kunna känna sig trygga och ha lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck, eller ålder. Ingen form av kränkande behandling, mobbning, rasistiska yttringar eller hedersrelaterat våld ska förekomma. All personal ansvarar för att bidra till att skapa en god lärandemiljö och arbetsplats. Alla barn, elever och vuxna i verksamheten förväntas respektera detta och inte utsätta andra för någon slags kränkande behandling. Om sådan ändå sker förväntas varje anställd som får kännedom om detta att omedelbart agera enligt den egna enhetens handlingsplan mot diskriminering och annan kränkande behandling.

Högalundsenheten består av Igelkottens, Kaffebackens och Målgränds förskolor i Ektorp, Galaxens förskola i Vilbergen. Inom enheten finns 14 förskoleavdelningar med sammanlagt 220 barn 1-5 år. Verksamheten styrs av förskolecheferna Christina Linder och Lotta Elovsson.

4.2 Delaktighet och ansvar

All personal ansvarar för att likabehandlingsarbetet hålls levande i vardagen.

4.2.1 Förskolechef

Förskolechef har det övergripande ansvaret för att ta fram och följa upp likabehandlingsplanen. De ansvarar för att all personal tar del av och arbetar enligt likabehandlingsplanen samt att kränkning, mobbning eller diskriminering inte sker. Vidare har de tillsammans med ledningsgruppen ansvar för att planera för arbetet i arbetslagen så att alla former av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering mobbning följs upp och åtgärdas

4.2.2 Pedagogerna

Pedagogerna ska visa respekt för individen och medverka till att det skapas ett demokratiskt klimat i förskolan, där samhörighet och ansvar kan utvecklas och där barnen får möjlighet att visa solidaritet, stimulera barnens samspel och hjälpa dem att bearbeta konflikter samt reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra. Vidare att pedagogerna är väl medvetna att deras förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är pedagogerna viktiga som förebilder. Det är av vikt att vi är närvarande vuxna som lyssnar och låter varje barn få komma till tals.

4.2.3 Föräldrar

Föräldrarna är delaktiga i likabehandlingsplanen genom att ta del av den och i forum t.ex. föräldramöte och eller utvecklingssamtal få möjlighet att diskutera planen. Det finns ett exemplar av likabehandlingsplanen på varje avdelning. Vid inskolning och vid revidering får föräldrar en sammanfattning av likabehandlingsplanen.

4.2.4 Barn

Barn är delaktiga genom att vi för kontinuerliga diskussioner om värdegrundsfrågor utifrån barnens och gruppens behov.

5. Förebyggande och främjande arbete

5.1 Värdegrund

Verksamheten i förskolan vilar på demokratins grund. Verksamheten ska utformas i överensstämmelse med grundläggande värderingar såsom människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta (Lpfö 98 reviderad 2010). Vi ser att värdegrundsarbetet med fördjupade diskussioner är avgörande för att bemöta barn, föräldrar och kolleger på med respekt oavsett *kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder*

Pedagogerna i förskolan som förebilder markeras tydligt i våra styrdokument. Vi har som ansvar att skapa ett klimat där varje barn får uppleva sitt eget och andras värde. Det är av vikt att inse betydelsen av pedagogens förhållningssätt till barnen, föräldrarna och varandra. För att utveckla ett medvetet förhållningssätt i relation till våra styrdokument krävs det att vi kan reflektera över våra värderingar. Kontinuerlig utvärdering av verksamheten i förskolan är ett redskap för att synliggöra hur värderingarna ger avtryck i vardagen. Genom våra lärande samtal får vi en ökad förståelse för våra olika verksamheter, kompetenser, personligheter vilket kan leda till ett mer positivt arbetsklimat för vuxna och barn. Våra lärande samtal sker på hus- avdelningsnivå. Förskolans utmaning är att se pedagogers och barns olikheter som en resurs och inte som ett problem. För att skapa relationer mellan pedagoger och barnen och föräldrar krävs det att vi bemöter barn och föräldrarna utifrån deras behov.

5.2 Våra mål läsåret 2013-2014

Utifrån de behov som framkommit i vår enhet har vi arbetat fram ett mål för likabehandlingsarbetet läsåret 2013-2014.

Vårt mål är att:

Alla ska känna sig välkomna och sedda på Högalundsenheten.

Utifrån detta mål har vi arbetat fram följande åtgärder på enhetsnivå:

- Gemensamma rutiner för hela enheten i att ta emot barn, föräldrar eller annat besök.
- Det finns i varje hus en pärm med information för vikarier att ta del av.
- Vi har introduktion för våra nyanställda med ansvarig chef.
- Mål med och åtgärder för delaktighet, vad gäller barn, föräldrar och personal är återkommande i våra diskussioner.
- Mentorskap för nyanställda.

Utifrån vårt mål och de åtgärder på enhetsnivå ansvarar också varje avdelning för att arbeta fram åtgärder **hur** vi ska uppnå vårt mål på individ- och gruppnivå. De åtgärder som varje avdelning kommit fram till presenterades på ett husmöte. Åtgärderna utvärderas sedan vid vår terminsutvärdering. Varje avdelnings nulägesbeskrivning med planerade åtgärder finns dokumenterade på avdelningen och hos förskolechef.

6. Rutiner för åtgärder

Det kan vara svårt för yngre förskolebarn att sätta ord på sin upplevelse. Därför ser vi vikten av närvarande pedagoger i barngrupperna som är observanta och beredda att ingripa i konkreta situationer. På förskolan kan vi få kännedom om kränkande behandling eller trakasserier mot ett barn genom att pedagoger observerar det, att barnet berättar, att föräldrar tar kontakt eller genom att andra individer påkallar vår uppmärksamhet. När personal på förskolan får kännedom om att ett barn anser sig blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling vidtas nedanstående åtgärder.

6.1 Upptäcka, utreda och åtgärda

1. Händelselogg (bilaga 1) påbörjas omedelbart då situationen kommit till personalens kännedom. I händelseloggen antecknas varje händelse med datum. Gäller ärendet personal som kränker barn meddelas förskolechef omgående.

2. Personal utreder vad som hänt/händer. Det är det enskilda barnets *upplevelse* av det inträffade som är utgångspunkten för utredningen. Personal uppmärksammar om kränkningen är en enstaka händelse eller en del av systematiska och återkommande kränkningar. Utredningens omfattning och metod anpassas till varje enskilt fall. Allt från några få frågor till mer långtgående utredningar som omfattar flera barn och personal kan förekomma.
3. Förskolechef informeras.
4. Berörda vårdnadshavare informeras.
5. Vid behov kallas till ett trepartssamtal med personal, vårdnadshavare och förskolechef.
6. Åtgärder som syftar till att trakasserierna eller kränkningarna upphör vidtas. Dessa dokumenteras i händelseloggen. Det ska tydligt framgå vem som ansvarar för respektive åtgärd.
7. Om det visar sig att åtgärderna är otillräckliga måste andra eller kompletterande insatser vidtas tills situationen är varaktigt löst.
8. Åtgärderna (bilaga 2) följs upp vid ett tidsbestämt tillfälle.

Om personal upptäcker att en kollega/förälder kränker ett barn:

1. Gå till barnets undsättning omgående. Ge barnet upprättelse i den mån du kan.
2. Kontakta förskolechef omgående.
3. Händelselogg påbörjas omedelbart då situationen kommit till personalens kännedom. I händelseloggen antecknas varje händelse med datum.
4. Ta upp situationen till diskussion med kollegan/föräldern. Tänk på att inte själv bli kränkande gentemot kollegan/föräldern.

Om en förälder upptäcker kränkande behandling på förskolan:

1. Kontakta barnets personal.
2. Kontakta förskolechef.

6. Referenser

FN:s Barnkonvention (2009). *Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter*. Stockholm: Grafisk form.

Lpfö 98 reviderad 2010 (2010). *Läroplan för förskolan*. Stockholm: Edita.

Skollagen (2011). *Skollagen (2010:800) med lagen om införande av skollagen*. Vällingby: Elanders Sverige AB.

Socialtjänstlagen: SFS 2001:453

Utbildningskontoret Norrköpings kommun (2013). *Barn och ungdomsnämndens uppdragsplan 2012-2013*. Söderköping: Tellogruppen.

Bilaga 1

Utredning av kränkning - Dokumentation

Datum: _____ Utredare: _____

Utsatt barn/vuxen: _____ Förskola: _____

Vem har uppmärksammat problemet? _____

Vem har utfört kränkningen? _____

Var hände det? Vad har hänt? Datum (Beskrivande, ej värderande)

Bemanning i personalgruppen vid händelsen: _____

Antal ordinarie personal _____ Antal vikarier: _____

Antal barn i barngruppen vid händelsen:

1år ___ 2 år ___ 3år ___ 4år ___ 5år ___ 6år ___

Åtgärder – så här arbetar vi vidare:

Händelsen har delgivits: Datum _____

Underskrifter _____

Datum för uppföljningssamtal: _____

Bilaga 2

Uppföljning av kränkning - Dokumentation

Datum: _____ Namn _____

Förskola: _____

Närvarande: _____

_____

_____

Hur har det gått? Har vi nått målen?

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Åtgärder – så här arbetar vi vidare och vem som är ansvarig:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Ärendet är inte avslutat, nytt uppföljningsdatum _____

Ärendet är avslutat, datum _____

Underskrifter _____

_____